

Målnummer:	ÖÄ6648-04	Avdelning:	10
Avgörandedatum:	2006-04-12		
Rubrik:	Treårig s.k. konsumentpreskription gäller för en hyresvärds fordran mot en hyresgäst när hyresvärden är näringsidkare och hyresgästen konsument. Den treåriga preskriptionstiden har också ansetts gälla när hyresvärden och hyresgästen ingått en förlikning där den ursprungliga fordran, grundad på hyresförhållandet, har ersatts av en ny fordran som grundats på förlikningsavtalet. Hinder mot verkställighet av förlikningen förelåg därför på grund av preskription.		
Lagrum:	2 § 1 och 2 st. samt 12 § preskriptionslagen (1981:130)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• NJA 2000 s. 569• NJA 2004 s. 499		

REFERAT

H.B. Aktiebolag (bolaget) ansökte hos kronofogdemyndigheten om verkställighet mot T.E. av en dom meddelad av Stockholms tingsrätt den 20 mars 1984. Genom domen stadfästes ett förlikningsavtal mellan parterna, enligt vilket T.E. skulle utge 5 000 kr jämte ränta till bolaget. Ansökan om verkställighet avsåg ett kapitalbelopp om 3 500 kr jämte ränta.

I beslut den 15 mars 2004 avvisade kronofogdemyndigheten bolagets ansökan, då hinder mot verkställighet förelåg på den grunden att preskription inträtt.

Uppsala tingsrätt

Bolaget överklagade kronofogdemyndighetens beslut.

Tingsrätten (tingsfiskalen Carin Westerlund) anförde i beslut den 30 juli 2004:

SKÄL

Bolaget har som grund för sitt överklagande anført att den fordran på vilken man grundar sitt anspråk inte är en konsumentfordran, varför preskriptionstiden rätteligen skall vara tio år. Kronofogdemyndigheten har i sitt yttrande gjort en grundlig genomgång av bolagets åberopade omständigheter. Tingsrätten, som delar kronofogdemyndighetens bedömning i yttrandet, finner inte skäl att göra någon annan bedömning än att den aktuella fordran är en konsumentfordran. Fordran är därmed preskriberad och hinder mot verkställighet föreligger. Kronofogdemyndighetens beslut att avvisa bolagets ansökan skall därmed stå fast.

SLUT

Överklagandet lämnas utan bifall.

Svea hovrätt

Bolaget överklagade tingsrättens beslut och yrkade att hovrätten skulle undanröja tingsrättens beslut och återförvisa ärendet till kronofogdemyndigheten för fortsatt handläggning.

T.E. bestred ändring.

Hovrätten (hovrättsråden Christine Möller och Erica Hemtke, referent, samt tf. hovrättsassessorn Claes Svenson) anförde i beslut den 12 april 2006:

SKÄL

Av utredningen i ärendet framgår inledningsvis följande. Parterna träffade år

1980 ett hyresavtal, med bolaget som hyresvärd och T.E. som hyresgäst. Med anledning av tvist angående hyresförhållandet slöt parterna en förlikning som stadfästes i dom den 20 mars 1984. I förlikningsavtalet angavs att det av bolaget ursprungligen fordrade beloppet avsåg obetalda hyror, obetalda elavgifter, sotningsavgift, städning samt skadestånd. Genom förlikningen förpliktades T.E. att på visst närmare angivet sätt till bolaget utge 5 000 kr jämte ränta.

Till stöd för sitt överklagande har bolaget gjort gällande att dess fordran mot T.E. omfattas av en tioårig preskriptionstid och att den inte har preskriberats.

T.E. har invänt att bolagets fordran mot honom omfattas av en treårig preskriptionstid, och att den därför är preskriberad.

Beträffande hyresfordringar är - i den mån 12 kap. 61 § jordabalken inte skall tillämpas - bestämmelserna i preskriptionslagen (1981:130) tillämpliga. Enligt 2 § första stycket denna lag är huvudregeln att en fordran preskriberas tio år efter tillkomsten, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan. Av bestämmelsens andra stycke följer emellertid att en fordran mot en konsument i stället är underkastad en treårig preskriptionstid, om fordringen avser en vara, tjänst eller annan nytthet som en näringsidkare i sin yrkesmässiga verksamhet har tillhandahållit konsumenten för i huvudsak enskilt bruk. Treårig s.k. konsumentpreskription gäller för en hyresvärds fordran mot en hyresgäst när hyresvärden är näringsidkare och hyresgästen konsument (se bl.a. NJA 2000 s. 569 och NJA 2004 s. 499).

Bolaget har till stöd för uppfattningen att fordran omfattas av tioårig preskriptionstid framhållit att dess verksamhet vid tiden för uthyrningen främst bestod av tillverkning och försäljning av kemiska preparat, att uthyrningen var rörelsefrämmande och därför inte skedde i bolagets yrkesmässiga verksamhet samt att fråga var om uthyrning av lokal.

Kravet på att näringsidkaren skall ha tillhandahållit nyttheten i sin "yrkesmässiga verksamhet", syftar huvudsakligen till att undanta fall då en person, som i och för sig är näringsidkare, agerar under sådana förhållanden att han måste anses handla i sin egenskap av privatperson. Enbart det förhållandet att tillhandahållandet normalt inte ingår i näringsidkarens rörelse medför däremot inte att regeln om konsumentpreskription saknar tillämpning. I det nu aktuella förlikningsavtalet anges dessutom - som T.E. påpekat - dels att tvist förelåg mellan bolaget och andra hyresgäster, dels att T.E. hyrde en lägenhet om tre rum och kök. Bolaget har inte påstått att T.E. hyrt lägenheten för annat än enskilt bruk. Mot denna bakgrund får bolagets fordran på T.E. med anledning av hyresförhållandet anses i och för sig omfattas av reglerna om konsumentpreskription.

Fråga uppkommer då om - som bolaget har gjort gällande - den omständigheten att parterna har ingått en förlikning medför att den ursprungliga fordran, grundad på ett hyresförhållande, har ersatts av en ny fordran, grundad på förlikningsavtalet, som i stället omfattas av huvudregeln om tioårig preskriptionstid.

Av 12 § preskriptionslagen följer att avtal om längre preskriptionstid än tre år för konsumentfordringar är ogiltiga. Redan härav följer att ett förlikningsavtal mellan en näringsidkare och en konsument angående en fordran som träffas av den till konsumentens förmån tvingande regleringen om konsumentpreskription inte kan få till följd att konsumenten genom avtalet går förlustig den treåriga preskriptionstiden. Härtill kommer att i preskriptionslagen den uttryckliga avvägningen gjorts, att endast sådana konsumentfordringar som grundar sig på löpande skuldebrev skall undantas från treårspreskriptionen, se 2 § andra stycket denna lag. Därvid togs i förarbetena explicit avstånd från motsvarande undantag för konsumentfordringar som grundade sig på enkla skuldebrev, andra fordringsbevis eller för konsumentfordringar som har fastställts genom dom e.d. (se prop. 1979/80:119 s. 32 ff. och 70).

Av det sagda följer att en förlikning mellan en näringsidkare och en konsument inte kan ges den verkan som bolaget gör gällande. Bolagets fordran mot T.E. omfattas sålunda av en treårig preskriptionstid. Vid denna bedömning, och då bolaget inte gjort gällande att preskriptionsavbrott skett efter den 25 september 1992, kan T.E:s invändning om preskription inte lämnas utan avseende. Bolagets överklagande skall därför avslås.

SLUT

Hovrätten avslår överklagandet.

Hovrättens beslut meddelat: den 12 april 2006.

Mål nr: ÖÄ 6648-04.

Lagrums: 2 § 1 och 2 st. samt 12 § preskriptionslagen (1981:130).

Rättsfall: NJA 2000 s. 569; NJA 2004 s. 499.

Litteratur: Prop. 1979/80:119 s. 32 ff. och 70.

Sökord: Hinder mot verkställighet; Preskription; Konsumentfordran

Litteratur: Prop. 1979/80:119 s. 32 ff. och 70
